

УДК 330.342.24

Мурат Абдикасович САДИКОВ,

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економіки та фінансів факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ*

МОНІТОРИНГ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ – ЗАПОРУКА РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ

В умовах швидких темпів зростання науково-технічного прогресу (НТП) впровадження новітніх інноваційних технологій, техніки і матеріалів скорочує життєвий цикл продукту. Тому для засвоєння новітніх технологій слід здійснювати безперервний моніторинг інноваційної діяльності підприємств. Інноваційний потенціал – це сукупність науково-технологічних, виробничих, фінансово-економічних можливостей країни, необхідних для забезпечення розвитку національної економіки [1–3].

Моніторинг інноваційної діяльності – це систематичний збір, обробка та аналіз інформації про перебіг інноваційних процесів, практичні наслідки заходів щодо стимулювання і регулювання інноваційної діяльності в країні за пріоритетними напрямками інноваційної діяльності [2].

Для здійснення науково-дослідних і конструкторських робіт (НДКР) потрібна підтримка держави у фінансуванні пріоритетних напрямів НДКР. Тривали час повільний розвиток інноваційної діяльності в країні і регіонах пояснювався відсутністю коштів. В той же час Державна казначейська служба України повідомляє, що профіцит державного бюджету України в серпні 2018 р. становив 25,15 млрд грн, а в цілому за січень-серпень 2018 року державний кошторис зведено з профіцитом 11,8 млрд грн [4, с. 1]. Це свідчить про те, що держава має можливість у фінансуванні потреби інноваційних підприємств, прискоренні НТП [2].

Іншим вирішальним чинником у підвищенні ефективності виробництва і конкурентоспроможності підприємств є збільшення частки ринку збуту продукції на зовнішньому ринку, оскільки платоспроможність вітчизняних споживачів інноваційної продукції є слабкою. Ця проблема швидше вирішується, якщо підприємство використовує інновації для раціонального використання ресурсів і скорочення виробничих витрат у процесі виробництва інноваційної продукції (послуг).

Аналіз науково-технічної діяльності провідних підприємств показує, що в результаті їх інтеграції створюється ряд переваг для проведення досліджень і розробок. Причому, досвід провідних фахівців також свідчить, що ізольованість інноваційних підприємств від інших з метою збереження технологічних таємниць скорочує ринок збуту і життєвий цикл продукції.

Більшість інноваційних НДКР, що призводять до скорочення виробничих витрат чи збільшення обсягу продажів, вимагають, як правило, проведення комплексу науково-дослідних робіт, іноді навіть фундаментальних досліджень, які супроводжуються значними фінансовими ризиками і значними інвестиціями.

Більш того, підвищення технологічного рівня підприємства за рахунок інноваційного фактора пов'язано з проблемою швидкого впровадження у виробництво науково-технічних досягнень.

Для рішення масштабних науково-технічних проблем підприємству необхідно володіти достатнім науково-технічним потенціалом, у тому числі кадровим, за умов вертикальної інтеграції, що сприяє встановленню тісних зв'язків науково-технічної сфери, виробництва і маркетингу.

Але загальновідомо, що доцільність використання технологічних інновацій повинна підтверджуватися розрахунками їх економічної ефективності. Визначення ефективності інновацій здійснюється на всіх етапах їхнього створення і використання: на етапі здійснення науково-дослідних робіт (НДР), дослідно-конструкторських розробок (ДКР), в період виготовлення зразків, включаючи підготовку виробництва нових технічних засобів, а також в процесі використання їх споживачем. На різних стадіях інноваційного процесу визначають потенційний, очікуваний, планований і фактичний ефекти.

При створенні і впровадженні інновацій досягаються різні результати, які можна класифікувати в такий спосіб:

У науково-технічній сфері: відкриття нових явищ, закономірностей їхнього розвитку, виявлення можливостей використання в народному господарстві. Вони вимірюються кількістю інформації, що міститься в наукових звітах, дисертаціях, авторських свідоцтвах і патентах на відкриття та винаходи, в науково-технічних виданнях (журнали, монографії), державних стандартах на нову продукцію і технологічні процеси, кресленнях на нову продукцію тощо.

В інноваційній сфері:

- уречевлені результати: створення нових видів продукції, технологічних процесів, нових видів матеріалів і енергії, нових форм організації виробництва, праці й управління тощо;

- економічні результати: зростання продуктивності праці і випуску продукції, поліпшення якості продукції, підвищення фондівіддачі, зменшення собівартості продукції, збільшення прибутку і рентабельності;

- соціальні результати: поліпшення умов праці, підвищення кваліфікації працівників, зміна структури кадрів, підвищення рівня добробуту промислово-виробничого персоналу, поліпшення рівня життя тощо;

- екологічні результати: зменшення шкідливого впливу виробництва на навколишнє середовище, раціоналізація використання природних ресурсів тощо;

- політичні результати: зміцнення обороноздатності країни та її економічної незалежності.

З комерційної точки зору інноваційний проект можна розглядати як інвестиційний, спрямований на одержання прибутку. Незважаючи на те, що реалізація інноваційних заходів може здійснюватися як за рахунок капітальних вкладень, так і за рахунок експлуатаційних витрат, оцінку економічної ефективності інновацій пропонується здійснювати виходячи із загальних принципів оцінки інвестиційних проектів з урахуванням деяких особливостей, властивих інноваційним проектам. Відтак, кожне підприємство повинно прагнути до моніторингу і формування відповідного інноваційного потенціалу, під яким розуміють здатність підприємства забезпечувати виробничі процеси новітньою технікою, технологією та спроможністю випускати нові товари (послуги).

Список бібліографічних посилань

1. Геєць В. М., Семиноженко В. П. Інноваційні перспективи України. Харків : Константа, 2006. 272 с.
2. Соловьев В. П. Инновационная деятельность как системный процесс в конкурентной экономике (синергетические эффекты инновации). Киев : Феникс, 2006. 500 с.
3. Черваньов Д. М., Нейкова Л. І. Менеджмент: інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України. Київ : Знання, 1999. 514 с.
4. Держбюджет у серпні зведено з профіцитом. *Голос України*. 2018. № 184.

Одержано 25.10.2018

УДК 342.951:351.82

Марина Миколаївна СЕМИКІНА,

старший інспектор з особливих доручень

відділу уповноважених Голови з питань контролю за дотриманням прав людини в поліцейській

діяльності Управління забезпечення прав людини Національної поліції України,

слухач магістратури Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання

Національної академії внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ЦЕНТРІВ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Сьогодні питання функціонування Центрів надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП) розглядається не тільки через призму якості, законності, дотримання термінів, а й через призму децентралізації, що призводить до значного розширення переліку послуг, що надаються через ЦНАП, більша частина яких делеговані.